

Emakume eta gizonen arteko berdintasuna Euskal AEan. Txostena. 2019

1. Biztanleria

Biztanleria

1.- Biztanleriaren eboluzioa

- 1.1.- Biztanleak 2001-2018 bitartean
- 1.2.- Hazkundera
- 1.4.- Familiak

2.- Adinaren eta sexuaren arabera egitura

- 2.1.- 2018ko piramidea
- 2.2.- Etorkinak
- 2.3.- 15 eta 49 urte arteko biztanleak

3.- Mugimendu naturala

- 3.1.- Ezkontzak
- 3.2.- Jaiotzak
- 3.3.- Ezkontza-hausturak

Hitzaurrea

Euskal Autonomia Erkidegoko herritarrek hazkunde demografiko apala ageri dute azkeneko urteetan, eta migrazio-saldoak, berriz, positiboak dira.

EAEko populazioaren ezaugarri nagusiak honako hauek dira, besteak beste: bizi-itxaropen handia, ugalkortasun apala eta migrazio moderatuak. Halaber, populazio gaztearen proportzioa apalagoa da biztanle nagusiagoen proportzioa baino.

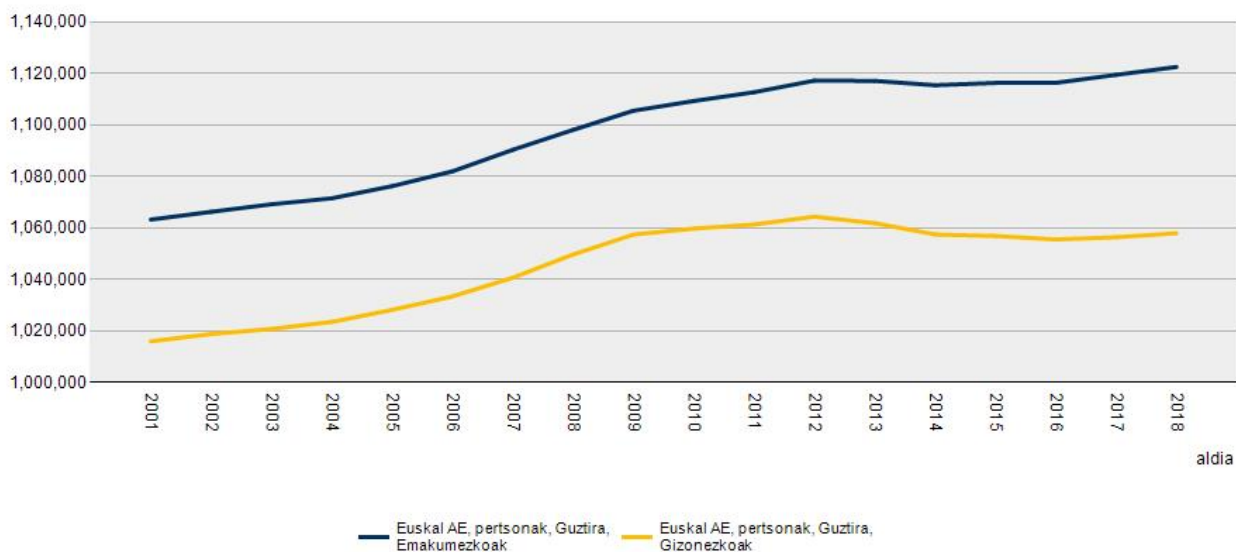
1.- Biztanleriaren eboluzioa

1.1.- Biztanleak 2001-2018 bitartean

Euskal Autonomia Erkidegoko populazioaren ezaugarri nagusiak honako hauek dira 2018an: bizi-itzaropen handia, ugalkortasun apala eta migrazio moderatuak, saldo orokor positiboarekin.

Emakumeen eta gizonen populazioa handitu egin da 2001 eta 2012 bitartean, eta, ondoren, murriztu egin da 2018ra arte. Gaur egun emakumeak gehiago dira 2012an baino, 1.122.505 hain justu, baina gizonen kopuruak ez du berreskuratzen izandako galera (1.057.944 dira 2018an), **biztanleen udal-estatistikan** jasotako kopuruen arabera.

Euskal Autonomia Erkidegoko populazioaren bilakaera, sexuaren eta denbora-tartearen arabera. 2001-2018.

Ituria: Eustat. Datu-bankua. Biztanleen udal-estatistika
[Jatorrizko grafikoa](#)

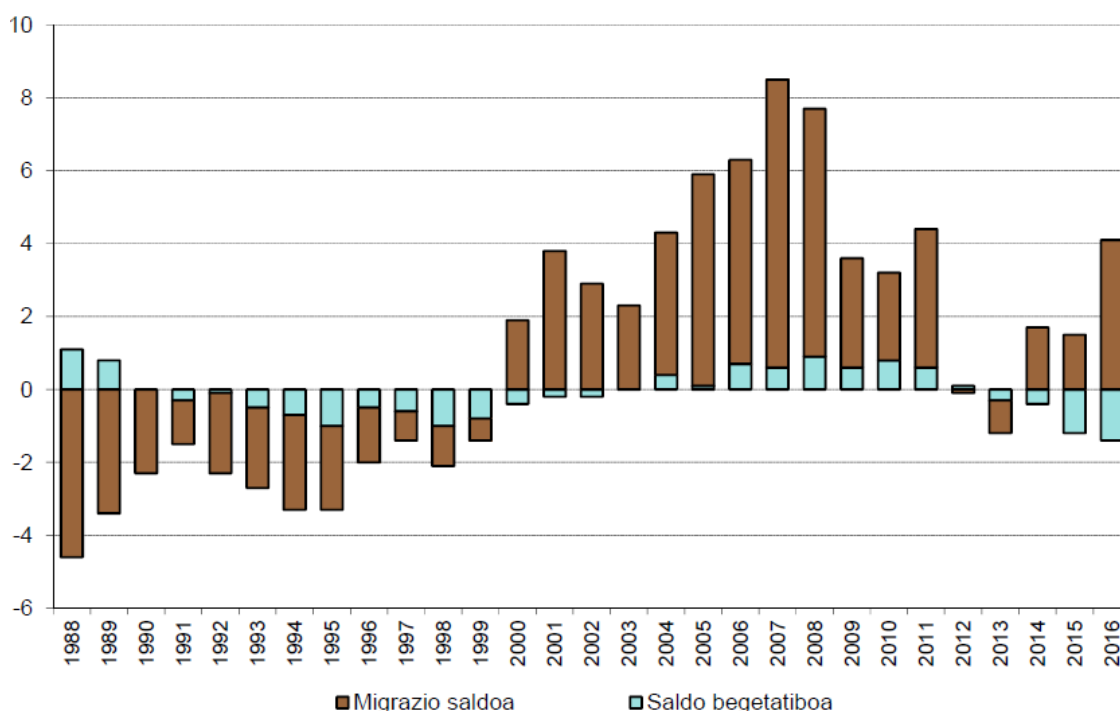
1.2.- Hazkundera

Hazkunde begetatiboak ez du zeinu positiboa 2001 eta 2017 bitartean, 2004 eta 2012 artean izandako hazkunde-tarte kasu batean izan ezik; ondoren, beheranzko joera nagusitzen da 2017raino, **heriotzen eta jaiotzen estatistikek** jasotzen duten moduan.

2001-2017 aldi ia osoan, migrazioaren saldoak konpentsatu du begetatiboa, 2012 eta 2013 biurtekoan izan ezik. **Migrazio-mugimenduen 2017ko estatistikak** jasotzen duenez, etorkinen % 51 gizonetzkoak izan ziren, eta % 49 emakumezkoak; aldiz, emigranteen kasuan handiagoa izan zen sexuen arteko aldea, % 54 gizonetzkoak eta % 46 emakumezkoak.

Saldo begetatiboaren eta migrazio-saldoaren bilakaera Euskal Autonomia Erkidegoan (%) 1988-2016.

34. grafikoa. Saldo begetatiboaren eta migrazio-saldoaren bilakaera Euskal Autonomia Erkidegoan (%). 1988-2016

Iturria: Eustat. 2018ko ikuspegi demografikoa.

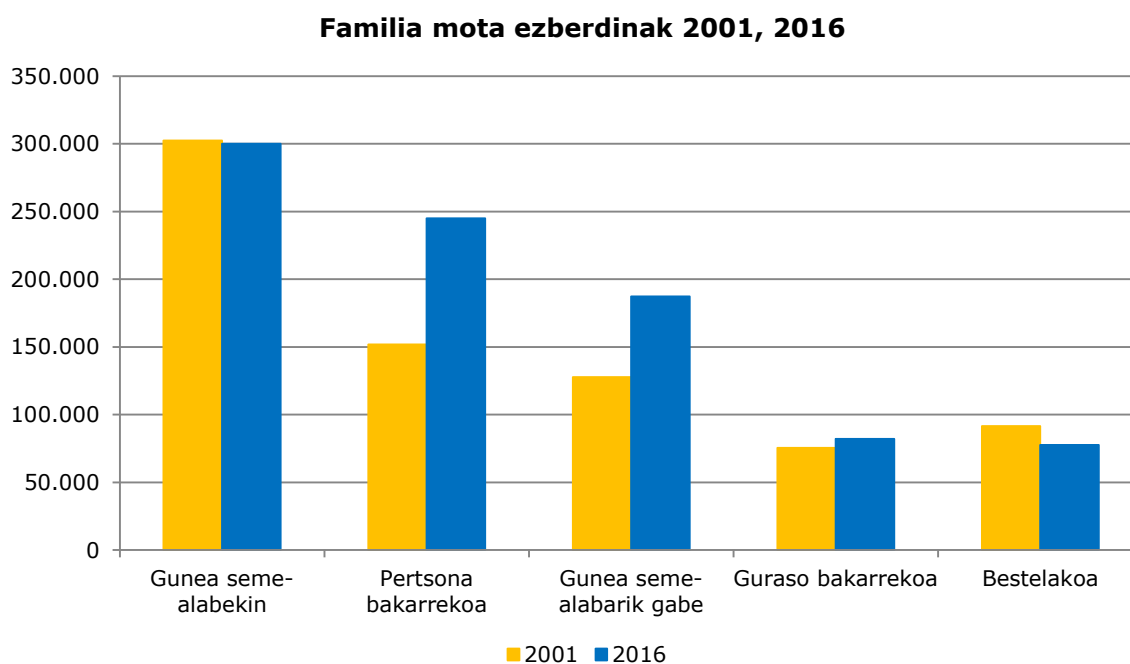
[Erreferentziatzko dokumentua](#)

1.3.- Familiak

Familia-etxebizitzetan ohikoena den bizikidetza moduak seme-alabekin batera bizitzea biltzen du; hala bizi ziren 300.200 familia 2016an, Inkesta Demografikoaren datuek jasotzen dutenez. Haien atzetik, pertsona bakarreko familiak dira –bakarrik bizi direnak–; 245.000 inguru ziren 2016an, eta haien kopurua nabarmen handitu da 2001 eta 2016 bitartean (90.000 lagun baino gehiago). Era berean, etxean seme-alabarik gabeko bikoteen kopurua ere ugartu egin da aipatutako denbora-tartean; nahiz eta gaur egun egonkortzeko joera duen, 187.300 izan ziren 2016an.

Seme-alaba emantzipatuen batez besteko adina 1990an 26,8 urte izatetik 2016an 29,7 izatera igaro da, **Inkesta Demografikoak** jasotzen duenez.

Euskal Autonomia Erkidegoko familiak, motaren arabera, 2001, 2016.

Iturria: Eustat. 2001eko Biztanleria eta etxebizitza Erroldak, eta 2016ko Inkesta Demografikoa.

2. Adinaren eta sexuaren arabera egitura

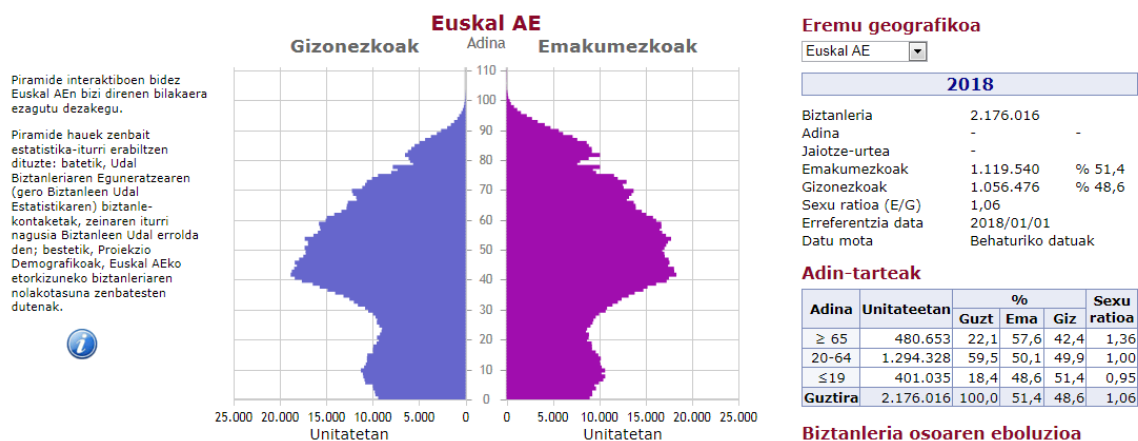
2.1. 2018ko piramidea

2018ko urtarilaren 1ean, populazioaren egiturak sexu-ratio orekatua ageri du 20 eta 64 urte bitarteko adinetan; dena dela, 20 urtetik beherakoetan, ratioa 0,95era jaisten da, eta 64 urtetik gorakoetan, berriz, 1,36 da ratioa.

Emakume gazteen (20 urtetik beherakoen) proportzioa emakume guztien % 17 da, eta 65 urteko edo hortik gorako emakumeen proportzioa baino nabarmen apalagoa da, azken horiek % 25 baitziren esandako urtean. Gizonezkoen kasuan, % 19 ingurukoak dira proportzioak bi kasuetan.

Euskal Autonomia Erkidegoko populazio-piramidea, adinaren eta sexuaren arabera, 2018/1/1.

Piramide Interaktiboak

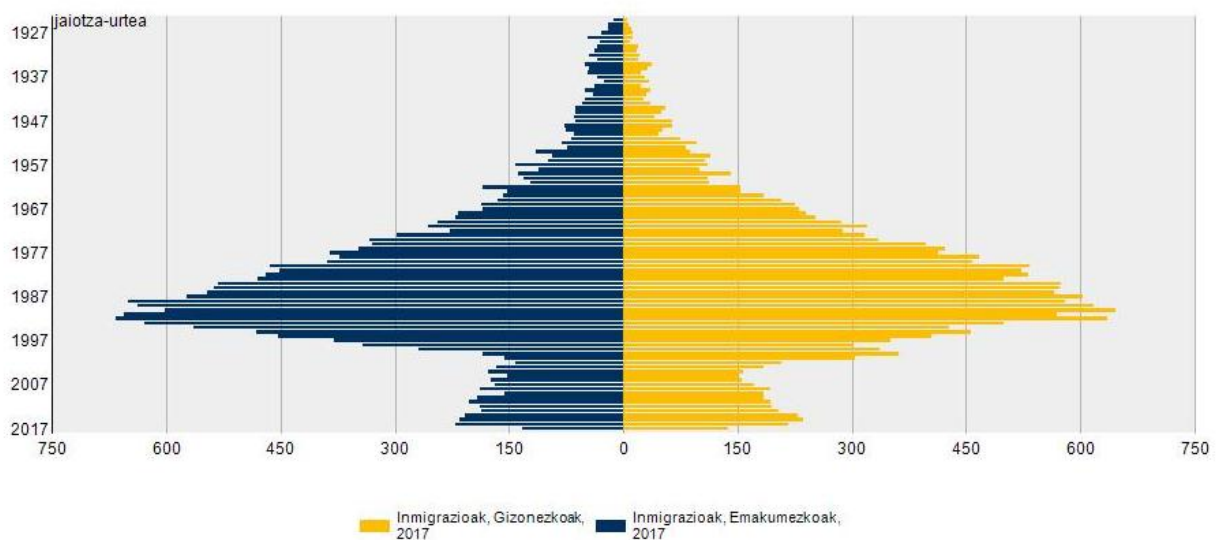
Iturria: Eustat. Adierazle demografikoak. Biztanleen udal-eroldaren estatistika. Biztanleria-proiektzioak
[Piramide Interaktiboak](#)

2.2. Etorkinak

Euskal Autonomia Erkidegoan 152.187 atzerritar bizi ziren 2018ko urtarrilaren 1ean; populazio osoaren % 7. Euskal Autonomia Erkidegoan bizi diren eta atzerriko herritartasuna duten pertsonen % 35 Amerikako estaturen batekoak dira, eta Estatu osoan, berriz, % 24ra ez dira iristen. EAEn Amerikako herritartasunen bat duten pertsonen % 63 emakumeak dira, **biztanleen udal-erroldako** datuen arabera.

Jatorriz atzerritarrak diren etorkinen egitura, sexuaren eta adinaren arabera, 20.648 emakume eta 21.213 gizonetzko izan ziren 2017an. Oro har, gazteak, eta hamar emakumetik zazpi 15 eta 49 urte bitartean zituen; gizonetzkoen kasuan, apur bat gehiago, **migrazio-mugimenduen estatistikaren** arabera.

Euskal Autonomia Erkidegoko migrazioak, jaiotza-urtearen, adinaren eta migrazio motaren arabera, 2017ko abenduaren 31n.

Iturria: Eustat. Datu-bankua. Migrazio-mugimenduen estatistika.
[Jatorrizko grafikoa](#)

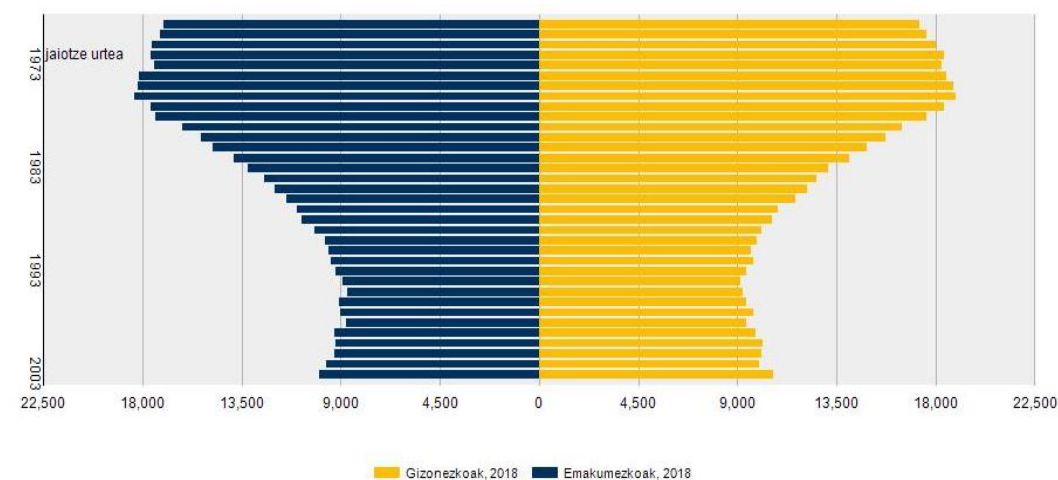
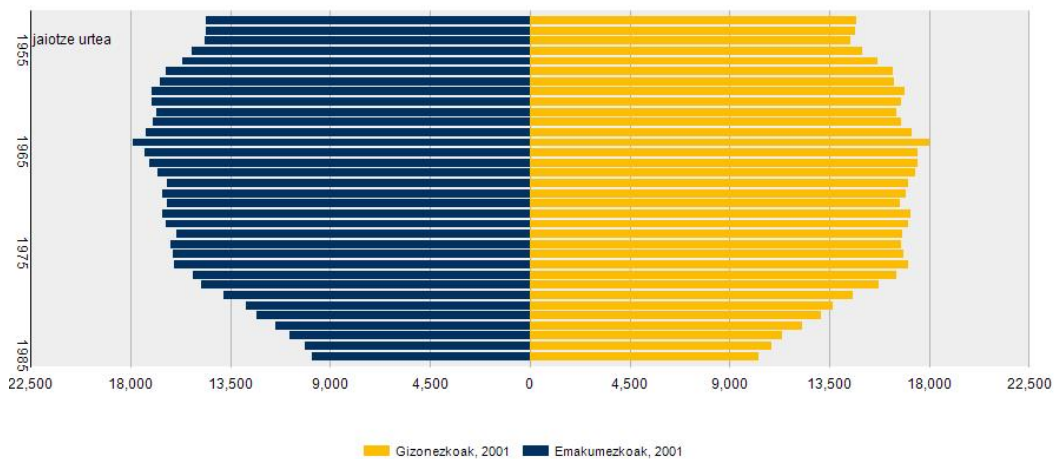
Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna Euskal Autonomia Erkidegoan, 2019

2.3.- 15 eta 49 urte arteko biztanleak

Populazio-piramideak erakusten duenez, adin emankorreetan dauden emakumeen adin-kohortek askoz ere emakume gutxiago dituzte 2018an 2001ean baino.

2018n, hamar emakumetik 4 eta hamar gizonetik 4,5 daude adin-tarte horretan. Pertsonak murrizteak ugalkortasunaren murrizketari eragiten dio, eta beste faktore batzuekin pilatzen da, hala nola emakumeen lehendabiziko amatasuna atzeratzearekin, emakumearen ugaltze-zikloa murriztearekin... Eta, era berean, bikoteak osatzeko probabilitate apalagoak sortzen dira, adin horietako beste aldi batzuekin konparatuta.

Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleak jaiotze-urtearen eta sexuaren arabera (15 eta 49 urte bitartean), 2001 eta 2018 urteak.

Iturria: Eustat. Datu-bankua. Biztanleen udal-estatistika

[Jatorrizko grafikoa 2001](#)

[Jatorrizko grafikoa 2018](#)

3.- Mugimendu naturala

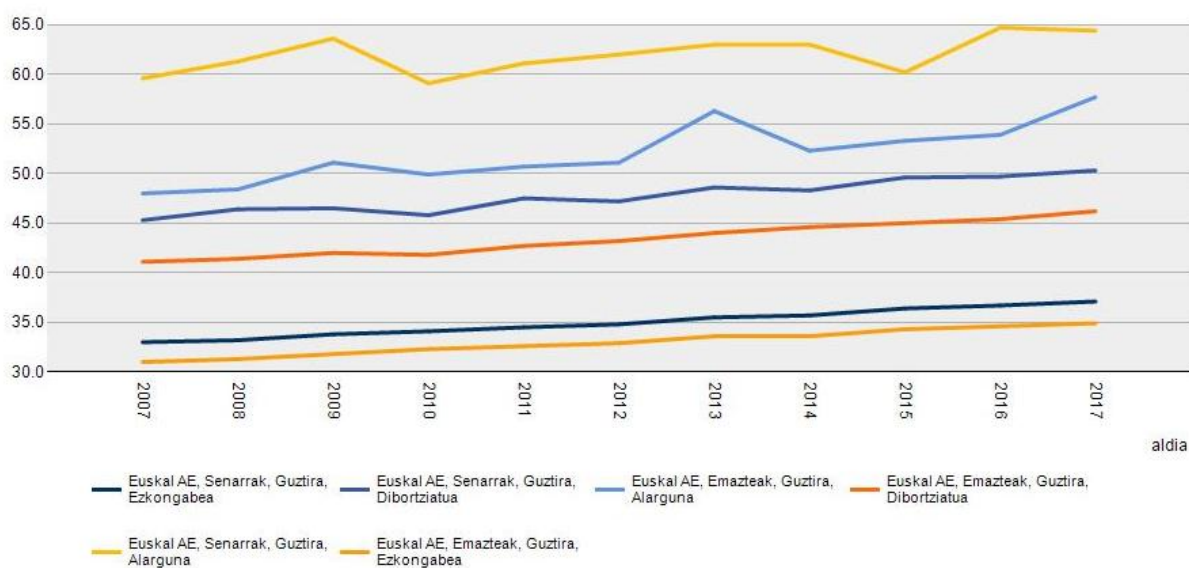
3.1.- Ezkontzak

Lehendabiziko ezkontza gehienak gertatzen diren belaunaldiak murriztu egin dira populazioan, eta, horrez gain, izatezko bikoteak ugaritu egin dira elkarrekin bizitzeko aukera gisa; horren ondorioz, murriztu egin da ezkontzen kopurua. Euskal Autonomia Erkidegoko ezkontza-tasa 3,4 ezkontza dira mila biztanleko, eta Europako apalenetakoa zen 2017an.

Hala, 2016an 7.387 ezkontza izan ziren sexu desberdineko Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleen artean, eta 1976tik aurrera izandako kopururik apalena da (urte hartan, 16.093 ezkontza izan ziren). 2017an, tasa hori % 0,4 handitu zen, aurreko urtearekin alderatuta. Ezkontza zibilen kopurua % 23 zen 1990ean, eta 2017an, berriz, % 83,1.

Lehendabizikoz ezkontzeko adina handitu egin da, ezkongabe izatetik zenbatzen hasita, ez bikote-bizikidetzarik gabeko alditik hasita. Senargaien % 90,8k eta emaztegiaren % 83,6k 30 urte baino gehiago zituzten 2017an. 2016an, ezkondu ziren gizonen ezkongabeen batez besteko adina 36,7 urte izan zen; emakumezko ezkongabeena, berriz, 34,8.

Euskal Autonomia Erkidegoko ezkongaien batez besteko adina, sexuaren eta egoera zibilaren arabera, 2007-2017 aldian.

Iturria: Eustat. Datu-bankua. Ezkontzen estatistika
[Jatorrizko grafikoa](#)

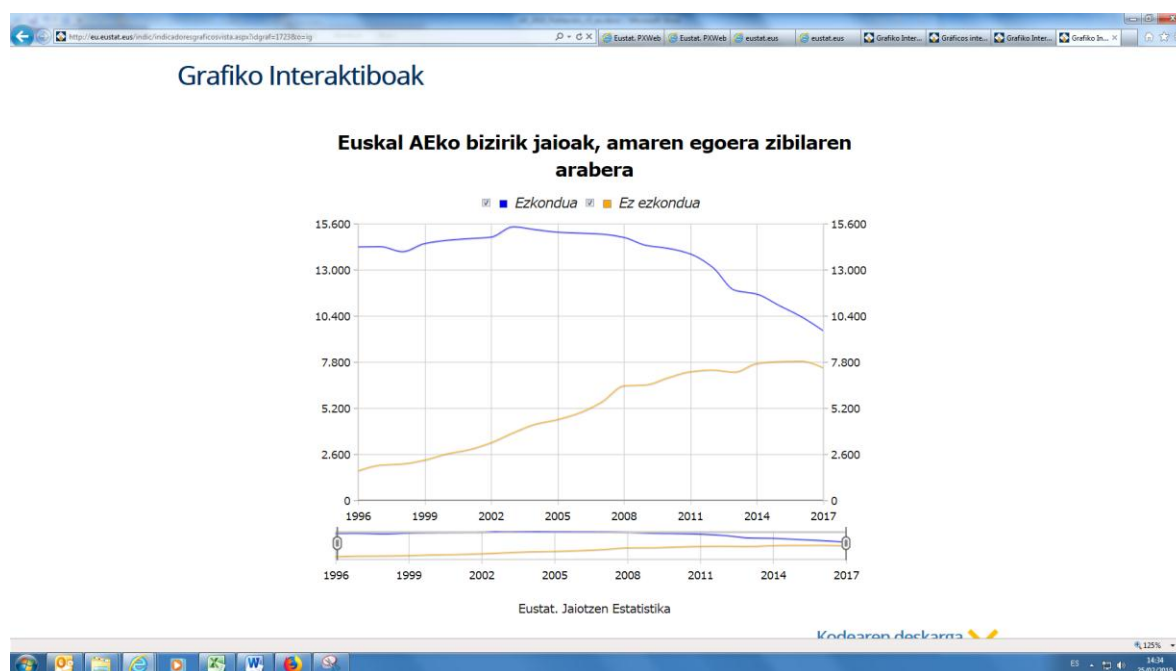
3.2.- Jaiotzak

2017an, 7,8 jaiotza izan ziren mila biztanleko; Espainiako datua baino apalagoa, 8,4 izan baitzen estatuan. Europar Batasunean, berriz, 9,9.

Euskal Autonomia Erkidegoan, ugalkortasunak oso maila apalak ageri ditu inguruarekin alderatuta; 2016an, emakume bakoitzeko seme-alaben batezbestekoa 1,4 zen.

Amatasunerako batez besteko adina 32,9 urte dira. Jaiotzen % 56 ezkontutako bikoteen barruan izaten dira, azken urteetako kopururik apalenetako bat. Hazteko joera izan du guraso ezkongabeek izandako umeen ehunekoak. 2011n, jaiotzen % 34,3 izan ziren, eta 2016an, berriz, % 43,1. Joera horrek hazkunde positiboa izan du lehendabiziko, bigarren zein hirugarren seme-alaben kasuan.

Jaiotzen bilakaera, amaren egoera zibila kontuan hartuta.

Iturria: Eustat. Jaiotzen estatistika.

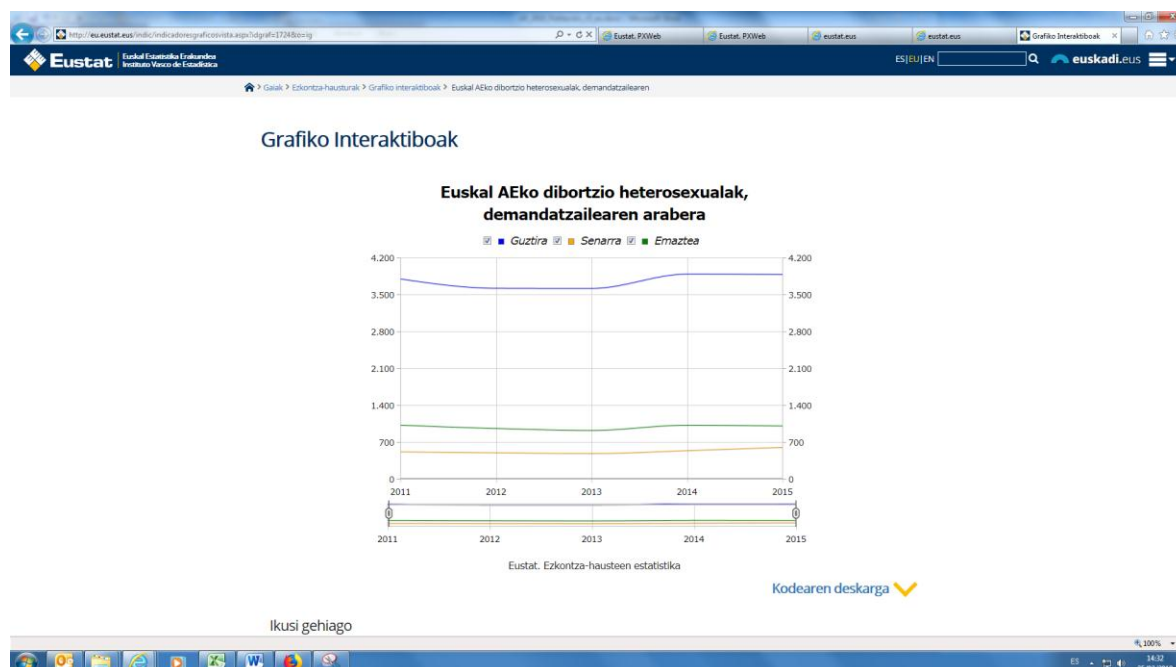
[Grafiko interaktiboa](#)

3.3.- Banantzeak

Ezkontzen haustura banantze- edo dibortzio-prozesuekin azaltzen da, eta ostera berriz ezkontzeko bidea irekitzen du. 2015ean, 3.536 ezkontza hautsi ziren; haietatik 3.378 dibortzio zuzenak izan ziren (aurrez legezko banaketarik gabeak), eta 154, aldiz, banantzeak.

2015ean, emazteak aurkeztu zuen dibortzio-eskaera 1.006 kasutan; senarrak 602 kasutan eta senar-emazteek elkarrekin 2.272 kasutan.

Dibortzio heterosexualak Euskal Autonomia Erkidegoan, eskatzailearen eta denbora-tartearen arabera. 2011-2015.

Iturria: Eustat. Ezkontza-hausteen estatistika.

[Grafiko interaktiboak](#)

Euskal Autonomia Erkidegoko adierazle demografikoak. 2015/2016

Euskal AEko 2015/2016 Adierazle Demografikoak

Hilkortasun adierazleak	Euskal AE	
	Gizonezkoak	Emakumezkoak
Biziitxaropena jaiotzerakoan	80,3 urte	86,2 urte
Kanpo-kausarik gabeko bizi-itxaropena	81,2 urte	86,5 urte
Trafiko-istripurik gabeko bizi-itxaropena	80,5 urte	86,2 urte
Tumorerik gabeko bizi-itxaropena	84,8 urte	89,3 urte

Ugalkortasun adierazleak	Euskal AE	
	Emakumezkoak	
Emakumeko batez besteko haur-kopurua	1,4	
Lehenengo heinekoa	0,7	
Bigarren heinekoa	0,5	
Hirugarren eta ondorengoak	0,1	
Amatzeko batez besteko adina	32,9 urte	
Lehen jaiotza	31,9 urte	
Bigarren jaiotza	33,9 urte	
Hirugarren eta ondorengoak	34,2 urte	

Lehen ezkontzaren adierazleak	Euskal AE	
	Gizonezkoak	Emakumezkoak
100 pertsonako batez besteko lehen ezkontza kopurua	46,3	50,8
Lehen ezkontzako batez besteko adina	36,8 urte	34,6 urte

Emigrazio adierazleak	Euskal AE	
	Gizonezkoak	Emakumezkoak
Emigrazioen batez besteko adina	3,5	3,3
Euskal AEtik kanpora	1,4	1,2
Lurraldean bertan	1,8	1,8
Beste lurralde batera	0,3	0,2
Udalerri barruko helbide aldaketak, batez beste	5,9	6,1
Emigratzeko batez besteko adina	33,6 urte	33,9 urte
Euskal AEtik kanpora	34,7 urte	34,9 urte
Lurraldean bertan	32,7 urte	33,3 urte
Beste lurralde batera	34,2 urte	33,6 urte
Helbidez aldatzeko batez besteko adina	32,7 urte	33,4 urte

Iturria: Eustat. Adierazle demografikoak